

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj: 58 0 P 091886 22 Gž 2
Mostar, 09.06.2022. godine

KANTONALNI SUD U MOSTARU, u vijeću sastavljenom od sudija, Jesenke Bašić kao predsjednika vijeća Azre Šunje i Majne Lovrić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari **1.P.R.....iz S. 2.Č.M.....iz S. 3. Č.H.....iz K.; 4.Č.A.....iz K.; 5.Ć.M., ...iz K; 6. H.H....iz K; 7. Č.M.iz S.; 8. B.A.iz K.; 9. B.F...iz K; 10. T.T...iz I; 11. B.A...iz K.; 12. B.B....iz I. (nasljednik iza B.M); 13. B.H....iz K (nasljednik iza B.M.); 14. B.M....iz P. (nasljednik iza B.M), 15. B.Hiz P, (nasljednik iza B.M); 16.T.E....iz N.S.(nasljednik iza B.M.); 17. B.A....iz S. (nasljednik iza B.M); 18. B.H...iz B. (nasljednik iza B.M); 19. B.F....iz K.; 20. T.H....iz S.; 21. M.R....iz K.(nasljednik iza M.I); 22. M.H...iz K (nasljednik iza M.I); 23.M.H ...iz S.(nasljednik iza M.I); 24. M. rođ. M Š.....iz K. (nasljednik iza M.I); 25. B.K. iz K; 26. B.D,iz K.; 27.T.A....iz S.(nasljednik iza T.P); 28. E.A....iz S. 29. D.H....iz S. (nasljednik iza D.M.); 30. O. rođ. D.A..... (nasljednik iza D.M.); 31. T.K....iz M.; 32. T.I-I.iz Z.; 33. T.S.iz M.; 34. H.F....iz S. ; 35. J.F.iz M.; 36. J.M.....iz M.; 37. J.S.....iz S.; 38. J.M....iz S; 39. J.Š. ...iz S.; 40. D.V.....iz S. (nasljednik iza D.F.); 41. H. rođ. D. Dž.....iz S. (nasljednik iza D.F.); 42.Z.A....iz S. ; 43. Z.A....iz S.; 44. K rođ. Z. V.....iz S.; 45.Č.E.. iz K. 46. P.K. iz K.; 47. S.E. iz K. (nasljednik iza S.E.); 48. S.N.....iz K. (nasljednik iza S.E.); 49. T.A....iz K.; 50. E.E....iz K.; 51. Š.E....iz S. (nasljednik iza Š.Z.); 52. H.S....iz S., (nasljednik iza Š.Z.); 53. Š.E...iz S; 54.E.S.....iz M.; 55.T.S.....iz S; 56.T.M.iz D.; 57. A.E.iz M. 58. B.B....iz žS., (nasljednik iza T.O.); 59. M.E.iz S (nasljednik iza T.O.); 60. T.N.....iz K (nasljednik iza T.O.); 61. T.M....iz K (nasljednik iza T.O.); 62.T.I.....iz K, nasljednik iza T.O; 63.T.Š,iz S.(nasljednik iza T.O); 64. A. rođena T. Š. ...iz S., nasljednik iza T.O; 65. K. rođena T. S.,..... iz S. (nasljednik iza T.O); 66. T.H....iz K. (nasljednik iza T.O); 67. K.B. iz S; 68. K.Š.....iz S.; 69. S.Š.....iz S.; 70. M.E.....iz M. (nasljednik iza M:M); 71. D.S., iz M. (nasljednik iza D.E); 72. D.I.....iz M. (nasljednik iza D.E); 73. D.S.,...iz M (nasljednik iza D.E) ; 74. B.Š.....iz M, (nasljednik iza D.E.); 75. K.Š,...iz J; 76..M.E....iz M. (nasljednik iza M.S); 77. B.E.....iz M. (nasljednik iza M.S); 78.T. J.,iz M. (nasljednik iza M.S.); 79. M.H. , iz M..... (nasljednik iza M.S); 80. M.F.,iz P.; 81. M.O.....iz M.; 82. M.R...iz M.; 83. M.A. ...iz K.; 84. M.M....iz K.; 85. Š. Dž. ...iz K.; 86. Š. rođ.B. A. iz K.; 87. M.A.....iz M. (kao nasljednik iza M. H.); 88. M.E....iz M. (kao nasljednik iza M.H); 89. F. rođ. M. Š.,iz Mostara (nasljednik iza M.H.); 90. K. rođena M. M....iz Mostara (nasljednik iza M.H); 91. Š. rođ. M. A.,iz M. (nasljednik iza M.H.); 92. T.Z....iz M.; 93. Š.M....iz M; 94.T.E....iz M.; 95. E.A. iz M; 96. B.rođ.E.A..... iz M.; 97. G.E.iz M; 98.T.S....iz M; 99.T.A.,iz M (nasljednik iza T.S); 100.T.A....iz M. (nasljednik iza T.S.; 101. T.Z....iz M. (nasljednik iza T.S); 102.A.Š.....iz M; 103. A.H....iz S.; 104. A.B....iz M.; 105. A.L...iz S.; 106. A.Š.....iz S.; 107. A.O.....iz M., (nasljednik iza A.M.); 108. K.U...iz M. (nasljednik iza A.M.); 109. A.A.....iz M.; 110. A.J....iz M.; 111. S.S....iz T.G.; 112.T.M..... iz M. (nasljednik iza P.M.); 113. P.K.....iz S. (nasljednik iza P.M.);**

114. S.E.iz M, nasljednik iza P.M.; 115. K.F.....iz S. (nasljednik iza P.M.); 116. Đ.Š....iz S. (nasljednik iza P.M.); 117. Dž.S.iz M., (nasljednik iza P.M.); 118. P.N....iz M. (nasljednik iza P.M.); 119. P.I.....iz I. (nasljednik iza P.M.); 120. P.I....iz T (nasljednik iza P.F.); 121. P.M....iz T (nasljednik iza P.F.); 122. P.M.,iz T (nasljednik iza P.F.); 123. A.A.....iz P.; 124. Dž.A....iz P. 125. K.Z.....iz M.; 126. K,N...iz M.,; 127.O.S.iz M. (nasljednik iza O.O); 128. O.S....iz M. (nasljednik iza O.O); 129.T.K....iz M. (nasljednik iza R.M.); 130. R.N....iz M. (nasljednik iza R.M); 131.O.A....iz M.; 132.T.M....iz N.G; 133. D.rođ.D.F., iz H, (nasljednik iza D. O.); 134.D.M....iz K.; 135. A.A. iz M. (nasljednik iza A.A); 136. V.F. ...iz M.. (nasljednik iza A.A); 137. B.A....iz M (nasljednik iza A.A); 138. B.A.....iz M (nasljednik iza A.A.); 139. K.Đ....iz M.; 140b.M....iz S. ; 141. T.M.....iz S. ; 142.J.N....iz M.(nasljednik iza J.F.); 143. J.N....iz M. (nasljednik iza J.F.); 144. A.R.....iz M.; 145. M.K.....iz M. (nasljednik iza M.A.); 146. M.B. ...iz Z., RH, (nasljednik iza M.A.); 147. Ć.Đ. ,iz S. (nasljednik iza M.A.); 148. M.F....iz S. (nasljednik iza M.A.); 149. K.M....iz K. (nasljednik iza M.A); 150.M.E.iz K (nasljednik iza M.A.); 151. M.A. ...iz S (nasljednik iza M.A); 152. T.T....iz M.,; 153. A.H....iz M.; 154. M.N.....iz N.G.; 155. M.H....iz N.G.; 156. L.S.....iz N.G.; 157. J.A.iz M. (nasljednik iza J.H.); 158. J.A.iz M. (nasljednik iza J.H); 159. J.I.iz M. (nasljednik iza J.H) ; 160. P.H.....iz M.; 161. M.A. ...iz M (nasljednik iza M.Š); 162. M.A. ...iz M (nasljednik iza M.Š.); 163. M.S. (nasljednik iza M.Š.); 164. P.N....iz M.; 165. M.F.iz M.; 166. A.K...iz P, (nasljednik iza A.S.); 167.B.D....iz P; 168. D.H....iz M; 169. A.S....iz P; 170. A.H...iz P; 171. A.R...iz S.; 172. A.O...iz P; 173. M.V....iz K.; 174. M.H....iz K; 175. Dž. rođ. M.M.....izK.; 176. M.F...iz M.; 177. M.S. iz I. 178. M.A....iz K; 179. M.I, ...iz N.S; 180. A.H....iz S; 181. A.H....iz M; 182. H.S...iz M.; 183. L.F. iz M. ; 184. A.A, iz P; 185. A.K...iz P; 186. A.A...iz P; 187. A.I. iz P; 188. A.A. iz P; 189.A.I...iz P; 190. A.A. iz P; 191. A.N...iz M (nasljednik iza A.H); 192.A.F. ...iz P 193. A.R...iz P. ; 194. G.E...iz P; 195. Ć.I. iz M. ; 196. A.H....iz P.; 197. A.H. iz P.; 198. M.S...iz P. ; 199. Š.Ž.A. ...iz P. (nasljednik iza Š.F); 200. D.S. ...iz M (nasljednik iza Š.F); 201. D.S...iz M (nasljednik iza Š.F); 202. Š.S...iz M (nasljednik iza Š.F); 203.A.Z....iz P.; 204. A.N...iz P; 205.V.N...iz M; 206. Š.R.iz P (nasljednik iza Š.N); 207. Š.F. ...iz P (nasljednik iza Š.N.); 208. D.a...iz P; 209. D.F....iz P; 210. K.E. iz M.; 211. J.Z...iz M.; 212. K.H...iz M.; 213. A.R...iz P (nasljednik iza A.O.-A.); 214. A.I...iz M. (nasljednik iza A.O-A); 215. N.D...iz P (nasljednik iza A.H); 216.Š.S....iz M (nasljednik iza A.H); 217. M.Z...iz M. (nasljednik iza A.H); 218. T.Č...iz P (nasljednik A.H); 219. M.A. ...iz M. (nasljednik iza A.H); 220. A.D...iz P; 221. Đ.E...iz T,G; 222. A.F. ...iz P.; 223. A.E...iz P; 224. A.N....iz P.; 225. A.M...iz M.; 226. K.M. ...iz S.; 227. G.S...iz S. ; 228. F.I. ...izM.; 229.A.M...iz P; 230. A.M...iz M; 231. A.A. ...iz M; 232. A.Dž...iz M.; 233. O.H. ...iz M.; (nasljednik iza O.S); 234. O.S. iz M. (nasljednik iza O.S); 235. V.E ..iz M. (nasljednik iza O.S); 236. O.A....iz N; 237. P.A....iz S.,; 238. J.H...iz I; 239. M.I...iz I (nasljednik iza M.A); 240. M.I...iz I (nasljednik iza M.A); 241. M.S...iz I, (nasljednik iza M.A.); 242.B.S...iz M; 243. M.F...iz Š; 244. M.R...iz S; 245. A.Dž.iz S.,; 246. A.a...iz S. ; 247. A.A...iz N.G; 248. V.J....iz M.; 249.A.Ć...iz M. (nasljednik iza Ć.A. I Ć.S.); 250. Ć.S. iz M(nasljednik iza Ć.A. I Ć.S.); 251. Č.K...iz M.(nasljednik iza Ć.A. I Ć.S.); 252. Ć.V....iz M (nasljednik iza Ć.A. I Ć.S); 253. Ć.A. iz M (nasljednik iza Ć.A. I Ć.S); 254. Ć.A...iz M (nasljednik iza Ć.A, I Ć.S); 255. Ć.A. iz S. (nasljednik iza Ć.A. I Ć.S); 256. V. rođ. Ć. S.iz N.S (nasljednik iza Ć.A. I Ć.S.); 257. Z. rođ. Ć. A. ,

.iz S. (nasljednik iza Č.A. I Č.S.); **258.** V.J. ...iz M (nasljednik iza Č.A. I Č.S.); **259.** Đ.V...iz P.; **260.** Š.rođ.A.A. iz H. (nasljednik iza A.K); **261A.A. ...iz H** (nasljednik iza A.K); **262.** A.Z...iz H (nasljednik iza A.K); **263.** A.A. ...iz HA.A. ...iz H. (nasljednik iza A.K.); **264.** L.D...iz Č; **265.** E.H,...iz S.; **266.** R.H...iz S. (nasljednik iza R.H); **267.** R.,A...iz A.p.(nasljednik iza R.H); **268.** B.S...iz A.p (nasljednik iza R.H); **269.** F.S...iz A.p (nasljednik iza R.H); **270.** A.Š ...iz P.(nasljednik iza A.O); **271.** A.S...iz P., (nasljednik iza A.A.); **272.** V.A. iz P (nasljednik iza A.A); **273.** A.A.iz M. (nasljednik iza a.a); **274.** A.A.iz M (nasljednik iza A.A); **275.** M.F...iz M, tuženi 1-275 zastupani po punomoćniku, Galibi Hrvačić Karačić, advokatu iz Sarajeva, Kulovića br. 1. Sarajevo; **276.** A.F...iz M, zastupan po Faruku Čupina advokatu iz Mostara; **277.** D.N...iz M **278.** P.D....iz M. **279.** H.F...iz M; **280.** M.H....iz N.G; **281.** D.S...iz N.S **282.** S.A...iz S; **283.** S.E...iz S; **284.** S.N...iz S; **285.** S.J...iz M; **286.** S.H...iz M; **287.** S.A.... (nasljednik iza S.A); **288.** Đ(S)A. iz M. (nasljednik iza S.A.); **289.** S.H iz M.; **290.** Z.H...iz M; **291.** Z.V...iz M; **292.** S.S...iz M; **293.** S.A...iz M; **294.** Š.F...iz I; **295.** Dž.A. iz M; **296.** D.Š...iz M.; **297.** Š.rođ.S.R....iz M(nasljednik iza S.Š); **298.** S.J....iz M; **299.** S.R...iz M; **300.** S.R....iz M; **301.** S.E...iz P.; **302.** E.F...iz M; **303.** E.N...iz M; **304.** E.R...iz K; **305.** M.E...iz B.-Nj.; **306.** O.S...iz M.; **307.** E.A...iz S.; **308.** Z.M...iz S.; **309Z.E...iz S;** **310.** K.S...iz S.; **311M.E...iz S;** **312.** Z.A...iz S. ; **313.** T.F...iz M.. Mostar; **314.** Lj.S...iz M; **315.** H.Š...iz K; **316.** T.E...iz M.; **317.** E.E...iz M; **318.** D.F....iz S.; **319.** D.S...iz K; **320.** D.M...iz K (nasljednik iza D.E); **321.** D.Rođ.D.F. ...iz H(nasljednik iza D.O.); **322.** A.S...iz M; **323.** M.rođ.A.S...iz M; **324.** F.rođ.A.A., ...iz M.; **325.** M.H...iz K; **326.** B.N...iz I; **327.** M.F...iz K; **328.** B.Š...iz K; **329.** B.E...iz K; **330.** T.N...iz I; **331.** E.S.T.A ...iz I; **332.** T.rođ.T.E. ...iz I; **333.** A.A...iz I; **334.** G.H...iz M; **335.** M.I...iz M; **336.** P.M...iz P (jedini nasljednik braća i E.,M., I M.); **337.** S.H...iz M (nasljednik iza I.Š I S.Š); **338.** S.H...iz M; **339.** Dž.H...iz K; **340C.S...iz S.** (nasljednik iza K.A); **341.** A.I...iz S. (nasljednik iza A.A); **342.** Š.I...iz M; **343.** H,E...iz K.; **344.** A.F...iz M(nasljednik iza A.H); **345.** P.Š...iz M; **346.** Š.Z...iz Č.; **347.** M.H...iz M., tuženi od 277. do 347. zastupani po punomoćniku, Galibi Hrvačić Karačić, advokatu iz Sarajeva Kulovića br. 1. protiv tuženih: **1.** Univerzitet Džemal Bijedić Mostar zastupan po rektoru, zastupniku po zakonu i punomoćniku, Semiru Guzin, advokatu iz Zajedničke advokatske kancelarije Kebo&Guzin, Ul. Adema Buća 17/1 Mostar; **2.** Federacija Bosne i Hercegovina zastupana po Federalnom pravobranilaštvu Sarajevo; **3.** Grad Mostar zastupan po Javnom pravobraniocu Grada Mostara, radi isplate, vrijednost spora 32.134.920,48 KM, odlučujući o žalbi tužitelja A.F. po punomoćniku Faruku Čupina, i ostalih tužitelja po punomoćniku Galibi Hrvačić Karačić, protiv Presude Općinskog suda u Mostaru br. 58 0 P 091886 20 P 2 od 30.12.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.06.2022. donio je sljedeću:

P R E S U D U

Žalbe tužitelja se odbijaju kao neosnovane i prvostepena presuda potvrđuje

O b r a z l o Ź e n j e

Pobijanom presudom je u cjelosti odbijen tužbeni zahtjev tužitelja 1-346 kojim su tražili da im tuženi solidarno, na ime naknade za izvršenu faktičku eksproprijaciju za nekretnine označene u izreci presude isplate iznos od po 60.386,30 KM (ukupno 20.947.800,10 KM), te na ime izgubljene dobiti-nemogućnosti korištenja nekretnina u periodu od 09.02.2008.godine pa do dana provođenja vještačenja, iznos od po 32.239,54 KM (ukupno 11.187.120,38 KM), sve sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate uz naknadu troškova postupka.

Blagovremeno izjavljenom žalbom prvostepenu presudu pobijaju tužitelji iz svih razloga predviđenih odredbom čl.208.ZPP-a, s prijedlogom da ovaj sud uvaži žalbu i preinači prvostepenu presudu i u cjelosti usvoji tužbeni zahtjev, ili da presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga i razloga na koje sud pazi po službenoj dužnosti u smislu čl. 221.Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Tužitelji u ovom postupku traže naknadu štete zbog izvršene faktičke eksproprijacije, kao i naknadu zbog izgubljene zareda, na nekretninama navedenim u izreci pobijane presude upisanim u zk ul 5640 k.o. Mostar. Potraživanje temelje na činjenici da su u zemljišnim knjigama, tužitelji, odnosno njihovi prednici upisani kao suvlasnici nekretnina, te da su ove nekretnine faktički oduzete u svrhu izgradnje objekata Univerziteta Džema Bijedić u Mostaru i da im naknada nije plaćena.

Nasuprot žalbi tužitelja u postupku pred prvostepenim sudom nisu učinjene povrede odredaba čl.8 i 191.st.4.ZPP-a, koje bi bile od uticaja na zakonitost i pravilnost pobijane presude, jer je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude cijenio sve provedene dokaze koji su od odlučnog značaja za pravilnu primjenu materijalnog prava i na osnovu izvedenih dokaza pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje.

Na osnovu provedenih materijalnih dokaza, uviđaja na licu mjesta i nalaza i mišljenja vještaka geometra, prvostepeni suda je utvrdio sljedeće činjenično stanje:

-U zk. ul. broj 5640 k.o. Mostar (preneseno iz zk ul. 2829 iste k.o.) u “A” popisnom listu upisane su parcele ukupne površine 224800 m², kao državno zemljište (mirije) i to: parcele označene kao: k.č 2221, cesta površine 7400 m²; k.č. 2222 , gradilište dvorište u sjevernom taborištu površine 2300 m²; k.č. 2223, dvorište u sjevernom taborištu površine 9600 m²; k.č. 2224, gradilište površine 435 m²; k.č. 2229, gradilište u sjevernom taborištu površine 730 m²; k.č. 2230, gradilište površine 440 m²; k.č. 2231, dvorište površine 15330 m²; k.č. 2243 gradilište sa dvorištem u sj. taborištu površine 4040 m²; k.č. 2244, perivoj u sjevernom taborištu, površine 2950 m²; k.č. 2245 gradilište površine 505 m²; k.č. 2246, gradilište u sjevernom taborištu površine 360 m²; k.č. 2247, gradilište površine 360 m²; k.č. 2248, gradilište površine 360 m²;

k.č. 2249, gradilište površine 400 m²; k.č. 2250, gradilište površine 440 m²; k.č. 2251, gradilište u sj. taborištu površine 400 m²; 2297, gradilište površine 400 m²; k.č. 2298, gradilište površine 400 m²; k.č. 2299, gradilište površine 400 m²; k.č. 2300/1 dvorište u sjevernom taborištu površine 23470 m²; k.č. 2300/2 gradilište u sj. taborištu površine 330 m²; k.č. 2301, gradilište u sjevernom taborištu površine 960 m²; k.č. 2302, gradilište površine 900 m²; k.č. 2303 gradilište u sj. taborištu površine 600 m²; k.č. 2304, gradilište površine 180 m²; k.č. 2305 dvorište površine 48510 m²; k.č. 2306/1 dvorište "Zalik" površine 92196 m²; k.č. 2307, gradilište sa dvorištem u sj. taborištu površine 5000 m²; k.č. 2308, dvorište u sje. taborištu površine 5400 m²; k.č. 2306/2 gradilište "Zalik" površine 4 m². Promjena br. 2197/41 od 02.10.1941.godine-Prilikom sastavljanja gruntovnice 1890.godine uknjiženo je da na k.č. 2222 stoji zidana vojarna; na k.č. 2223 drvarnica; na k.č. 2231 i 2224 magacin; na k.č. 2229 pekara; na k.č. 2230 kuća; na k.č. 2243 vojarna; na k.č. 2244 drvarnica; na k.č. 2245 vojarna; na k.č. 2246, 2247, 2248 i 2249 vojarna; na k.č. 2250, 2251, 2297, 2298 vojarna; k.č. 2299 vojarna; k.č. 2300 kuhinja i šupa za topove; k.č. 2301, 2302, 2303 štale; k.č. 2304 karantina; k.č. 2305 magaza; k.č. 2307 vojarna; Promjena br. 775/42 od 16.07.1942.godine- Na temelju zamolbe Ministarstva domobranstva (Građevni ured) iz Zagreba od 21.07.1942.godine zabilježuje se da vojarnе i zgrade stojeće na parcelama navedenim u prethodnoj alineji, te k.č. 2308 (dvorište); 2300/1 (dvorište u sjevernom taborištu) i 2300/2 (gradilište u sjevernom taborištu) spadaju pod upravu Ministarstva hrvatskog domobranstva.

-u "B" vlasničkom listu, tužitelji, odnosno njihovi prednici su prilikom sastavljanja gruntovnice (1890.godine) upisani s pravom vlasništva na zemljištu se neoznačenim dijelovima, dok je pod rednim brojem 22. upisan i Državni erar Kraljevine Jugoslavije. Prvostepeni sud je interpretirao sve izvršena promjene u B-vlasničkom listu, pa tako i zadnju Promjenu Dn. 574/60 od 12.04.1960. godine, na osnovu rješenja Narodnog odbora opštine Mostar od 05.04.1960.godine i ugovora o darovanju, zemljišta upisana u "A" listu uknjižuju se kao Društvena svojina, te se uknjižuje pravo korištenja zemljišta opisanog u "A" listu u korist dosadašnjih vlasnika zemljišta upisanog u "B" vlasničkom listu dok nadležni organ ne donese rješenje o predaji zemljišta u posjed opštini ili drugom licu, te pravo korištenja zemljišta, na neizgrađenom dijelu u korist Narodnog odbora opštine Mostar.

-U "C" teretnom listu su izvršeni sljedeći upisi: Prigodom sastavljanja gruntovnice 1890. godine, uknjižuje se na temelju ugovora Mostar 1. 1882. godine, odobrenog po kraljevom intendantu u Sarajevu od 29.04.1883.godine; zatim ugovor od 16.07.1887.godine, te ugovor od 30.11.1888.godine te očitovanje dano na zapisnik povjerenika za sastavljanje grunt. uložka Mostar od 09.03.1891.godine pravo zakupa na nekretninama upisanim u "A" listu, uz godišnju zakupninu i uvjete iz pomenutih ugovora u korist Državnog erara Kraljevine Jugoslavije; Promjena br. 1297/41 od 02.10.1941. godine, izvršen je upis prava vlasništva nad vojarnama i kućom u korist Državnog erara Kraljevine Jugoslavije; Promjena br. 25/42 od 07.01.1942.godine, izvršena je promjena imena vlasnika u "Nezavisna država Hrvatska".

-U posjedovnom listu broj 754 k.o. Mostar I na parceli označenoj kao k.č. 115/1 „Zalik“, ostalo neplodno zemljište površine 811087 m², kao posjednik upisana je Skupština opštine Mostar sa 1/1 dijela.

-na osnovu uviđaja na licu mjesta i identifikacija predmetnih nekretnina u prisustvu vještaka geometra i vještaka građevinske struke, utvrđeno je da je predmetno zemljište djelimično izgrađeno,

-Vještak geodetske struke Amir Mujan, je nakon identifikacije na licu mjesta, u svom nalazu utvrdio da su predmetne nekretnine iz zk. uložka br. 5640 SP Mostar (stari uložak), trenutno upisane u zk. uložak 6984 k.o SP_Mostar (preuzete iz zk. uložka br.5640 k.o. SP_Mostar) označene po starom premjeru kao zemljišno stanje sa tačno označenim brojevima k.č., kulturi, površini i upisanim zemljišnoknjižnim suvlasnicima (str.18 i 19 obrazloženja presude). Vještak je potvrdio da navedenim parcelama po novom premjeru odgovara dio k.č. 115/1 po kulturi „Ostalo neplodno zemljište” u površini od 786646 m² k.o. Mostar I sa upisanim posjedom Skupštine opštine sa 1/1 dijela i k.č. 115/4 po kulturi „Ostalo neplodno zemljište” u površini od 4 m² k.o. Mostar I sa upisanim posjedom Skupštine opštine sa 1/1 dijela Vještak je na skici lica mjesta, koja je sastavni dio ovog nalaza prikazao objekte koji su zatečeni na licu mjesta što u naravi predstavlja Kasarnu „Sjeverni logor” sa prikazanim granicama parcela po starom premjeru jer objekti koji su zatečeni na terenu prilikom uviđaja nisu evidentirani u katastarskom operatu i zemljišnim knjigama. U iskazu na glavnoj raspravi vještak je objasnio da je u svom nalazu naveo površine pojedinačno za svaku parcelu, a ukupna površina je 224.800 m².

-Odlukom Vlade F BiH, br, V 822/06 od 28.12.2006.godine, o davanju na privremeno korištenje nekretnina na kojima je nosilac prava upravljanja i korištenja prijašnje Federalno ministarstvo odbrane i Vojska Federacije BiH, prvotuzenom, Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru je dato na privremeno korištenje Kasarna „Sjeverni logor“ Mostar (zemljište objekat i pokretne stvari) koje tretira k.č. 115 k.o. Mostar I. U skladu sa ovom odlukom, između Federacije BiH, Vlada Federacije BiH i Univerziteta „Džemal Bijedić“ zaključen je Sporazum o davanju na korištenje Kasarne „Sjeverni logor“ Mostar (zemljište, objekti i pokretne stvari), Univerzitetu „Džemal Bijedić“ Mostar, br. broj 03-02-590-204/16 od 29.12.2006.godine. U smislu člana 2. Sporazuma, Univerzitetu se daje na korištenje k.č. 115 k.o. Mostar I u površini od 911087 m².

-Na temelju Odluke Vlade F BiH i navedenog sporazuma, između Komisije Ministarstva odbrane i Komisije Univerziteta „Džemal Bijedić“ sačinjen je Zapisnik o primopredaji dana 30.01.2007. godine pod brojem 17-08-03-81/07 u kojem se konstatuje da lokacija i objekti odgovaraju podacima iz Odluke Vlade F BiH i Sporazuma.

-Rješenjem Službe za nekretnine Grada Mostara broj: 06-33-2996/03 od 28.05.2008.godine utvrđen je gubitak prava korištenja gradskog građevinskog zemljišta označenog kao k.č. 2221; 2222; 2223; 2224; 2229; 2230; 2231; 2243; 2244; 2245; 2246; 2247; 2248; 2249; 2250; 2251; 2297; 2298; 2299; 2300/1 i 2300/2; 2301; 2302; 2303; 2304; 2305; 2306/1; 2306/2; 2307 i 2308 sve upisane u zk ul 5640 k.o. Mostar (dio nove k.č. 115 k.o. Mostar I) uknjiženih korisnika A.H. i dr. bez prava na naknadu, a u korist stvarnog posjednika Univerziteta „Džemal Bijedić“ Mostar. Istim rješenjem je utvrđeno

da će Zemljišnoknjižni ured Općinskog suda u Mostaru brisati u zemljišnim knjigama upisano pravo korištenja A.H. i dr. te upisati pravo raspolaganja u korist Univerziteta sa 1/1 dijela.

-Na ovo rješenje tužitelji su uložili žalbu koja je rješenjem Službe za nekretnine Grada Mostara broj 06-33-2996/03 od 20.06.2008. godine, odbijena, osim u stavu 2. koji se odnosi na uknjižbu te je u tom dijelu rješenje od 28.05.2008. godine izmijenjeno na način da će se u korist Univerziteta izvršiti upis privremenog prava korištenja i upravljanja na zemljištu, objektima i pokretnim stvarima.

-Rješenjem Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Sarajevo broj: 05-31-2-1216/08 od 26.08.2008.godine poništeno je rješenje od 20.06.2008. godine i 28.05.2008.godine i predmet vraćen na ponovni postupak.

-Zaključkom Odjela za finansije i nekretnine Grada Mostara broj 06-33-2996/03 od 19.04.2010. godine, prekinut je postupak gubitka prava korištenja koji se vodi po zahtjevu Univerziteta „Džemal Bijedić“ Mostar, do okončanja postupka pred Komisijom za državnu imovinu prema odredbama Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Federacije BiH na koji zaključak su tužitelji uložili žalbu.

-Rješenjem Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Sarajevo broj: 05-31-2-829/10 od 18.03.2011.godine poništen je zaključak od 19.04.2010.godine i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak, na koje rješenje je Grad Mostar podnio tužbu Kantonalnom sudu u Mostaru, koji sud je presudom broj: 07 0 U 005337 11 U od 09.11.2012.godine, tužbu odbio kao neosnovana.

-Nakon toga, Služba za nekretnine Grada Mostara je donijela rješenje broj: 06-33-2996/03 od 13.02.2013.godine kojim je odbijen zahtjev Univerziteta „Džemal Bijedić“ za utvrđivanje gubitka prava korištenja tužiteljima, koje rješenje je potvrđeno rješenjem Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Sarajevo broj 05-31-3-344/13 od 30.10.2013. godine.

Naprijed utvrđeno činjenično stanje među parničnim strankama u suštini nije sporno. Sporno je da li tužitelji imaju pravo na naknadu po osnovu faktičke eksproprijacije da li su aktivno legitimisani, ta da li su tuženi pasivno legitimisani za plaćanje nakade.

Na osnovu provedenih dokaza prvostepeni sud zaključuje da na predmetnim nekretninama postoji kontinuitet državne svojine, koja je kao takva i uknjižena u zemljišnim knjigama i to prvo, kao državni erar Kraljevine Jugoslavije, potom Nezavisne države Hrvatske, te Federativne Republike Jugoslavije što istovremeno dokazuje da se u konkretnom slučaju ne radi o eksproprijaciji, niti faktičkoj eksproprijaciji, niti je bilo razloga za to imajući u vidu da se radi o državnoj imovini na kojoj su već prilikom sastavljanja gruntovnice u “A” listu-Upisi, zk. ul. 2830 k.o. Mostar upisane građevine (vojarna sa pratećim sadržajem).

Pravilno zaključuje prvostepeni sud da se, donošenjem Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, smatraju građevinskim zemljištem i nacionalizuju sva izgrađena i neizgrađena zemljišta, koja se nalaze u užim građevinskim rajonima gradova i naselja gradskog karaktera, što je imalo za posljedicu promjenu upisa u zk.ul. br. 6984.k.o. Mostar, 1960. godine, kada su tužitelji, kao raniji vlasnici uknjiženi s pravom korištenja, dok nadležni organ ne donese rješenje o predaji zemljišta opštini u posjed ili drugom licu. U prilog ovakvog zaključka je iskaz tužitelja, A.R, da tužitelji nisu u posjedu ove nekretnine od kada je njihov prednik, A.M, sa Austrougarskom potpisao ugovor o zakup (koji je upisan u C listu). Pravilno zaključuje prvostepeni sud da sadašnji upis u zemljišnu knjigu ne odgovara stvarnom stanju, odnosno da tužiteljima i njihovim prednicima nije izvršeno oduzimanje prava svojine na osnovu Zakona o nacionalizaciji iz 1958.godine, već mnogo ranije, 1947.godine kada je kao vlasnik upisana FNRJ.

Prvostepeni sud je u cjelosti odbio tužbeni zahtjev, zbog nedostataka aktivne i pasivne legitimacije, uz pravni stav da za razliku od zemalja u okruženju, Bosna i Hercegovina još uvijek nije donijela restitucione propise pa u nedostatku propisa kojima bi se regulisalo pitanje denacionalizacije i restitucije, uvažavajući činjenicu da je pravo svojine tužiteljima oduzeto prije stupanja na snagu Protokola broj 1. proizlazi da isti nemaju imovinu u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine, 1. Protokola broj 1 uz EK, odnosno da im nije povrijeđeno pravo na imovinu.

Neosnovano tužitelji u žalbi osporavaju stav prvostepenog suda da u konkretnom slučaju nije došlo od nacionalizacije ili bilo kakvih izuzimanja nekretnina od strane države odnosno vlasti. Naime, okolnost da nije izvršen zemljišnoknjižni prijenos, odnosno da nacionalizacija nije provedena u zemljišnim knjigama, nema uticaja na pravne posljedice nacionalizacije. Nekretnine obuhvaćene nacionalizacijom po samom zakonu postaje državno vlasništvo, a prijašnje suvlasnici prestaju biti suvlasnici nekretnina.

Po ocjeni ovog suda nije bitna činjenica da li je tužiteljima oduzet posjed 1947.godine, kako zaključuje prvostepeni sud ili nacionalizacijom 1958.godine. Naime, bez obzira na okolnost što tužiteljima nije isplaćena naknada za predmetne nekretnine u postupku nacionalizacije (što je među strankama nesporno), kao ni 1947.godine, po ocjeni ovog suda tuženi nisu pasivno legitimisani za plaćanje naknade. Ovo iz razloga što tužiteljima, odnosno njihovim pravnim prednicima, nekretnine nisu oduzeta po osnovu važećeg Zakona o eksproprijaciji, niti je izvršena faktička eksproprijacija (bez rešenja) već je zemljište postalo društvena (državna) svojina u konačnici po osnovu Zakona o nacionalizaciji, pa se u parničnom postupku ne može ostvariti pravo na naknadu tržišne vrijednosti oduzetog zemljišta. S tim u vezi, pravilan je zaključak prvostepenog suda da će tek u postupku restitucije, tužitelji ostvariti pravo na naknadu nacionalizovanih nekretnina, koji zakon još uvijek nije donesen. Pravilan je zaključak prvostepenog suda da bez donošenja zakona kojim bi se regulisalo pitanje denacionalizacije i restitucije tužitelji, kao raniji vlasnici nemaju ni legitimna očekivanja u pogledu naknade za oduzetu imovinu smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine, 1. Protokola broj 1 uz EK.

Institut faktičke eksproprijacija, na kojem tužitelji temelje pravo na naknadu, postoji kada se na zemljištu koje nije formalno eksproporisano grade objekti od javnog i opšteg interesa iako ne postoji odluka – rešenje o oduzimanju zemljišta. Ona, kao faktički akt javne vlasti pretpostavlja preduzimanje određenih radnji kojima se mijenja karakter faktički zauzetog zemljišta, čime se vlasnik ili korisnik zemljišta lišava svog prava, a krajnji korisnik snosi odgovornost prema njemu, ukoliko je zemljište privedeno namjeni, a da mu prethodno nije oduzeto, tako da u slučaju faktičke eksproprijacije vlasnik ili korisnik zauzetog zemljišta ima pravo na odgovarajuću naknadu.

Iako je Vlada F BiH predmetne nekretnine dodijelila Univerzitetu Džemal Bijedić radi izgradnje objekata, bez provedenog postupka eksproprijacije, predmetne nekretnine nisu izuzete iz posjeda odnosno vlasništava tužitelja, već su one bile u posjedu tadašnjeg Federalnog Ministarstva odbrane. Na ovakav zaključak upućuje i činjenica da je primopredaja nekretnina izvršena između Komisije Ministarstva odbrane BiH (prijašnje FMO) i predstavnika Univerziteta Džemal Bijedić (Zapisnik o primopredaji nekretnina od 30.01.2007.godine). Dakle, nekretnine nisu faktički oduzete od tužitelja, već su one u vrijeme dodjele i primopredaje, bile u državnom odnosno društvenom vlasništvu, i ne radi se o faktičkoj eksproprijaciji, kako to pravilno zaključuje i prvostepeni sud.

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom (Službeni glasnik BiH vr. 22/22), dato je objašnjenje šta predstavlja državnu imovinu, pa tako čl. 1. propisuje „U smislu ovog Zakona, pod državnom imovinom podrazumijeva se : 1.nepokretna imovina koja je pripada državi Bosni i Hercegovini na osnovu međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29.juna 2001.godine potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Slovenija i Saveza Republika Jugoslavija; 2.nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina od 31.decembra 1991.godine. Da li je 1-tužena raspolagala nekretninama protivno odredbama ovog zakona, nije predmet ovog postupka.

Pravilno je prvostepeni sud odlučio i o dijelu tuženog zahtjeva koji se odnosi na izgublenu zaradu, iz razloga koje u cjelosti prihvata i ovaj sud.

Neosnovano se tužitelj A.F poziva na odluku Ustavnog suda BiH AP-3143/18 od 08.04.2012.godine u predmetu po apelaciji Općine Bugojno. U navedenom predmetu se radi o bitno različitom činjeničnom i pravnom osnovu, jer je dosuđena naknada po osnovu faktičke eksproprijacije za porušenu kuću kao i zemljište ispod kuće koja je bila u vlasništvu tužitelja, dok naknada za ostalo zemljište koje nije privedeno namjeni nije dosuđena.

Na osnovu izloženog, prihvatajući u potpunosti razloge pobijane presude, odlučeno je kao u izreci, na osnovu odredbi čl.226.ZPP-a.

Predsjednik vijeća
Jesenska Bašić